

Ιστορία γκαζιού

Με την κοιλιά κολλημένη στο τιμόνι και τη μύτη στο παρμπρίζ, ο Φερντινάν συγκεντρώνεται στην οδήγηση. Η βελόνα του κοντέρ δείχνει διαρκώς πενήντα. Ιδανική ταχύτητα. Όχι μόνο εξοικονομεί βενζίνη, αλλά έχει χρόνο να κοιτάζει το τοπίο που παρελαύνει, να θαυμάζει το πανόραμα. Και κυρίως, να σταματά στην παραμικρή προειδοποίηση, χωρίς να κινδυνεύει από ατύχημα.

Πάνω στην ώρα, ένα σκυλί τρέχει, εκεί μπροστά του. Αντανακλαστικό. Πατάει τέρμα το φρένο. Λάστιχα στριγγλίζουν. Χαλίκια πετάγονται. Τα αμορτισέρ τσιρίζουν. Το αυτοκίνητο χοροπηδά και τελικά ακινητοποιείται στη μέση του δρόμου.

Ο Φερντινάν σκύβει από την πόρτα.

- Πού πας έτσι, αγόρι μου; Βάζω στοίχημα ότι την κοπάνησες.

Το σκυλί τραβιέται, φεύγει μπροστά τρέχοντας και πάει να αράξει λίγο παρακάτω μέσα στα χόρτα στο χαντάκι του δρόμου. Ο Φερντινάν βγαίνει αναγκαστικά από το αυτοκίνητο.

- Μα εσύ είσαι ο σκύλος της γειτόνισσας. Τι κάνεις εδώ, ολομόναχος;

Πλησιάζει, απλώνει το χέρι πολύ σιγά, του χαϊδεύει το κεφάλι. Ο σκύλος τρέμει.

Μετά από λίγο, αφού τον καλόπιασε, ο σκύλος δέχτηκε να τον ακολουθήσει.

Ο Φερντινάν τον ανεβάζει πίσω στο αυτοκίνητο και ξεκινά πάλι.

Φθάνοντας στην είσοδο ενός χωματόδρομου, ανοίγει την πόρτα. Ο σκύλος κατεβαίνει, αλλά έρχεται και κολλάει στα πόδια του κλαψουρίζοντας, σημάδι ότι είναι φοβισμένος. Ο Φερντινάν σπρώχνει τη μικρή ξύλινη μπάρα, τον φωνάζει να μπει. Ο σκύλος σέρνεται στα πόδια του συνεχίζοντας να κλαψουρίζει. Ο Φερντινάν ανεβαίνει το μονοπάτι ανάμεσα στους δυο θαμνώδεις φράχτες, φθάνει μπροστά σε ένα σπιτάκι. Η πόρτα είναι μισάνοιχτη. Φωνάζει... ε... υπάρχει κανείς;... Καμιά απάντηση. Κοιτάζει τριγύρω. Κανένας. Σπρώχνει την πόρτα. Στο βάθος, διακρίνει στο μισοσκόταδο κάποιον ξαπλωμένο στο κρεβάτι. Φωνάζει. Τίποτα δεν κινείται. Μυρίζει τον αέρα. Βρωμάει εδώ μέσα... Μυρίζει ξανά. Πωπώ! Βρωμάει γκάζι! Τρέχει στην κουζίνα, κλείνει τη στρόφιγγα της φιάλης βουτανίου, πλησιάζει στο κρεβάτι. Κυρία, κυρία! Αρχίζει να δίνει χτυπηματάκια στα μάγουλα της κυρίας. Στην αρχή απαλά, αλλά καθώς εκείνη δεν αντιδρά, τα χτυπήματα γίνονται ολοένα δυνατότερα. Ο σκύλος πηγαينوέρχεται πηδώντας γύρω από το κρεβάτι. Ο Φερντινάν ανησυχεί με τη σειρά του, αρχίζει να τη χαστουκίζει με δύναμη. Της φωνάζει να ξυπνήσει. Φωνές ανακατεύονται με γαβγίσματα. Κυρία Μαρσελίν! Γαβ γαβ! Ανοίξτε τα μάτια, για όνομα του γαβγίσματος! Ξυπνήστε, σας παρακαλώ Γαβ Γαβ!

Τελικά, η κυρία αναστενάζει ελαφρά.

Ο Φερντινάν και ο σκύλος αναστενάζουν συγχρόνως.

Πέντε λεπτά αργότερα,
τα πράγματα πάνε καλύτερα

Η Μαρσελίν ξαναβρήκε το χρώμα της κι επιμένει να του προσφέρει κάτι. Δεν έχει κάθε μέρα επισκέψεις. Είναι γείτονες, αλλά είναι η πρώτη φορά που πατάει το πόδι του σπίτι της. Πρέπει να το γιορτάσουν. Ο Φερντινάν μάταια επαναλαμβάνει ότι δεν διψά, ότι απλώς πέρασε να της φέρει το σκυλί της, εκείνη παρ' όλα αυτά σηκώνεται, παραπατώντας πηγαίνει μέχρι τον μπουφέ, βγάζει ένα μπουκάλι με λικέρ δαμάσκηνο και ρωτά πώς του φαίνεται. Πρώτη φορά το έφτιαξε. Θα μου πείτε πώς σας φαίνεται; Εκείνος νεύει καταφατικά. Αρχίζει να του σερβίρει, ξαφνικά σταματά, ρωτά, ανήσυχη, αν θα οδηγήσει αμέσως μετά. Της απαντά ότι επιστρέφει σπίτι του. Η απόσταση είναι μόλις πεντακόσια μέτρα από εδώ, θα μπορούσε να τη διανύσει με κλειστά μάτια! Καθησυχασμένη, τελικά τον σερβίρει. Μόλις είχε βρέξει τα χείλη του, και την πιάνουν ίλιγγοι. Σωριάζεται βαριά σε μια καρέκλα κρατώντας με τα δυο χέρια το κεφάλι της. Ο Φερντινάν, αμήχανος, επικεντρώνει την προσοχή του στο πλαστικό τραπεζομάντηλο, γλιστρώντας το ποτήρι του κατά μήκος των σχεδίων. Δεν τολμά ούτε να πει ούτε να μιλήσει. Μετά από μακρά σιωπή, τη ρωτά ψιθυρίζοντας σχεδόν, αν θέλει να την πάει στο νοσοκομείο.

- Μα γιατί;
- Για να σας εξετάσουν.
- Μα έχω απλώς πονοκέφαλο.
- Ναι... αλλά εξαιτίας του γκαζιού.
- Ναι...
- Αυτό δεν είναι καλό.
- Μάλλον όχι.
- Μπορεί να υπάρξουν παρενέργειες.
- Ναι;
- Εμετοί, νομίζω.
- Α, ναι, δεν το ήξερα.

Άλλη μια μακρά σιωπή. Εκείνη κλείνει τα μάτια. Εκείνος επωφελείται από το γεγονός για να κοιτάξει γύρω του. Το δωμάτιο είναι μικρό, σκοτεινό και απίστευτα φορτωμένο. Πράγμα που τον κάνει αμέσως να σκεφτεί ότι στο δικό του σπίτι συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Είναι τόσο άδειο, που σχεδόν κάνει αντήχηση. Αυτή η σκέψη τού προκαλεί θλίψη, ξαναγουρίζει στη μελέτη του πλαστικού τραπεζομάντηλου. Στο τέλος, ρωτά.

- Το ξέρετε καλά, κυρία Μαρσελίν, γενικά, δεν ασχολούμαι με τις υποθέσεις των άλλων. Αλλά... μήπως επειδή έχετε πολλά προβλήματα αυτή τη στιγμή προσπαθήσατε... προσπαθήσατε... ;

- Τι προσπάθησα;
- Μήπως με το γκάζι;
- Μα τι σχέση έχει το γκάζι;
- Μα...

Δυσκολεύεται ο Φερντινάν. Προσωπικό ζήτημα. Είναι έξω

από τα νερά του. Αισθάνεται πως πρέπει να πει κάτι, ωστόσο. Αρχίζει λοιπόν να γυροφέρνει το θέμα, να λέει κουβέντες χωρίς ουσία, προσπαθεί να γίνει κατανοητός με μισόλογα. (Του αρέσει επίσης πολύ η έκφραση «διαβάζω ανάμεσα από τις γραμμές».) Είναι τόσο πεπεισμένος ότι οι λέξεις μαρτυρούν τη σκέψη ώστε θα προτιμούσε να λειτουργεί με το ένστικτο και να το αφήνει να κάνει όλη τη δουλειά. Παραδεχόμενος, ωστόσο, με διαύγεια, ότι συχνά του έπαιξε άσχημα παιχνίδια, αυτό το ηλίθιο! Το ένα φέρνει το άλλο, χωρίς να το επιδιώκει, φοβάται μήπως προκαλέσει ξέσπασμα συγκίνησης, ποταμό δακρύων ή αποκάλυψη μυστικού. Αυτό δεν του αρέσει καθόλου. Τι καλά αν ο καθένας προσπαθούσε να τα βγάλει πέρα μόνος του, η ζωή θα ήταν απλούστερη! Με τη γυναίκα του, για να αποφύγει την παγίδα των πολύ προσωπικών συζητήσεων έκανε διάφορα κόλπα: μόλις αντιλαμβανόταν ότι εκείνη το πήγαινε προς τα εκεί, εκείνος της θύμιζε το παρελθόν. Μια λέξη, ένα τίποτα. Και ωπ, δεν είχε παρά να την ακούει αφηρημένα. Εκείνης, της καημένης, της άρεσε τόσο πολύ αυτό, να μιλάει δηλαδή. Για όλα και για τίποτα, για κοινοτοπίες. Πραγματική πολυλογού. Αλλά εκείνο που της άρεσε πάνω απ' όλα ήταν να μιλά για το παρελθόν. Για τα νιάτα της. Πόσο καλύτερα ήταν άλλοτε. Πόσο πιο όμορφα ήταν. Ειδικά πριν γνωριστούν. Κατέληγε πάντα να απαριθμεί με λύσσα όλα όσα θα μπορούσε να είχε ζήσει, αλλού, στην Αμερική, στην Αυστραλία ή στον Καναδά, ίσως. Μα ναι, γιατί όχι, ίσως να ήταν έτσι! Αν τουλάχιστον δεν την είχε καλέσει για χορό, δεν της είχε μουρμουρίσει γλυκόλογα, δεν την είχε σφίξει τόσο πολύ στην αγκαλιά του, σε εκείνον τον καταραμένο χορό της 14ης Ιουλίου. Τι κρίμα.

Ο Φερντινάν δεν της κρατούσε κακία. Κι εκείνος επίσης είχε κάνει όνειρα. Επίσης για ωραία πράγματα. Αλλά είχε πολύ γρήγορα καταλάβει ότι τα όνειρα και τον έρωτα, δεν τα άντεχε. Ίσως δεν ήταν φτιαγμένος γι' αυτά. Ή πάλι μπορεί να ήταν για κάποια άλλη φορά. Ή σε μιαν άλλη ζωή, να, όπως στις γάτες!

Εντάξει. Ας επανέλθουμε στο παρόν.

Βρίσκεται στης γειτόνισσας. Εκείνη έχει πρόβλημα, αλλά δεν δείχνει να θέλει να μιλήσει γι' αυτό, παρά τις ερωτήσεις που της κάνει διακριτικά. Δεν ξέρει και πολλά για την ίδια. Μόνο πως ονομάζεται Μαρσελίν. Πουλάει μέλι, φρούτα και λαχανικά στη λαϊκή. Δείχνει λίγο σαν να είναι ξένη. Ρωσίδα ή Ουγγαρέζα, ίσως; Πάντως, από ανατολική χώρα. Δεν πάει πολύς καιρός που εγκαταστάθηκε εδώ. Έχουν περάσει ωστόσο μερικά χρόνια. Έξι ή επτά; Μα ναι, σίγουρα...

Κοιτάζει πάλι γύρω του. Παρατηρεί αυτή τη φορά ότι δεν υπάρχει θερμοσίφωνα πάνω από τη βρύση, ούτε ψυγείο, ούτε πλυντήριο, ούτε τηλεόραση. Καμιά σύγχρονη άνεση. Όπως όταν ήταν μικρός. Μόνο το ραδιόφωνο για να ακούει τα νέα, και κρύο νερό στη βρύση για να πλένεται. Τον χειμώνα, θυμάται, έψαχνε τρόπο να αποφεύγει το πλύσιμο. Καθώς επίσης και την αγγαρεία των ασπρόρουχων, άκαμπτων και παγωμένων από το πλυσταριό, που έπρεπε να βοηθάει στο στύψιμό τους, με τις άκρες των δακτύλων σκασμένες από το κρύο. Στ' αλήθεια, τι χάλια που περνούσαν τότε! Παραδέχεται ενδόμυχα ότι, κατά βάθος, η φτωχή κυρία Μαρσελίν ίσως να κουράστηκε από αυτή τη ζωή. Από αυτή την τραχύτητα κι από όλες αυτές τις σκοτούρες. Θα πρέπει να έχασε το κουράγιο της. Κι επίσης το

να είναι μακριά από τη χώρα της, μακριά από την οικογένειά της, μήπως; Είναι πολύ πιθανό να είναι αυτός ο λόγος που...

Αισθάνεται ότι δεν μπορεί να την παρατήρει έτσι. Ότι θα πρέπει να αναλάβει δράση, να ζοριστεί να μιλήσει. Για άλλα αντί άλλων, για τον καιρό. Ή ακόμα για τον σκύλο της. Για δεσ, πόσο πονηρός είναι! Είστε τυχερή που έχετε έναν τέτοιο σκύλο. Ο τελευταίος που είχα εγώ, ήταν ηλίθιος, αλλά πολύ τρυφερός. Αυτός εδώ... Είναι σκυλίτσα; Είστε σίγουρη; Δεν το είχα προσέξει.

Παίρνει βαθιά ανάσα. Κι αρχίζει. Ξαφνικά, λέει ότι καταλαβαίνει. Ότι του έχει συμβεί επίσης μια-δυο φορές να το επιθυμήσει. Τρεις φορές μάλιστα. Έστω, αν θέλει να είναι ειλικρινής, τέσσερις. Όντως, αλλά... εκείνος, πριν, κάθισε και σκέφτηκε. Και βρήκε πολύ καλούς λόγους για να μην το κάνει. Όπως, για παράδειγμα... Στην ψύχρα, έτσι τώρα, δεν του έρχεται τίποτα. Κι όμως, βεβαίως, τι χαζός που είναι: τα εγγόνια του! Τα εγγόνια, είναι κάτι υπέροχο. Σε παθιάζουν. Και είναι τόσο διαφορετικά από τα ίδια του τα παιδιά. Ναι, ναι, πράγματι. Πιο χαριτωμένα, πιο ζωντανά και πολύ πιο έξυπνα. Ίσως να οφείλεται στην εποχή, άλλαξαν οι καιροί. Εκτός κι αν εμείς γερνώντας γινόμαστε πιο υπομονετικοί. Πιθανόν... εσείς δεν έχετε; Ούτε ένα; Να πάρει η ευχή. Κρίμα. Υπάρχουν όμως άλλα πράγματα στα οποία μπορούμε να πιαστούμε. Μια στιγμή να σκεφτώ.

Εκείνη σηκώνει τα μάτια, κοιτάζει το ταβάνι.

Εκείνος ξύνει το κεφάλι του. Αγωνίζεται να βρει κάτι.

- Ξέρετε, είναι σημαντικό επίσης να θυμάται κανείς, από καιρού εις καιρόν, ότι υπάρχουν πιο δυστυχισμένοι από τον

εαυτό μας. Αυτό μας προσγειώνει για τα καλά. Ή, μας φέρνει στα ίσια, αν προτιμάτε. Το έχουμε ανάγκη μερικές φορές, δε νομίζετε;

Εκείνη φαίνεται να βρίσκεται αλλού. Εκείνος ψάχνει για κάποιο αστείο.

– Δεδομένου ότι κανείς δεν γύρισε ποτέ πίσω να μας πει αν είναι καλύτερα εκεί πέρα, δεν αξίζει να βιαζόμαστε, έτσι δεν είναι, κυρία Μαρσελίν; Οφείλουμε να περιμένουμε, τέλος πάντων.

Χαχανίζει. Περιμένει την αντίδρασή της.

Καμιά κίνηση.

Ανησυχεί για τα καλά. Σκύβει προς το μέρος της. Καταλαβαίνετε όταν σας μιλάω; Ίσως υπάρχουν κάποιες λέξεις που δεν...

Απλώνει το χέρι της προς τον σωλήνα της κουζίνας του γκαζιού και λέει λίγο τρεμουλιαστά ότι αυτό ήταν, έφαχνε εδώ και ώρα, ιδού όμως. Για όλα φταίει ο γάτος της. Εξαφανίστηκε εδώ και λίγες μέρες. Μήπως ψόφησε; Μακάρι όχι. Θα ήταν μεγάλος ο σπαραγμός... εν τω μεταξύ, εδώ μέσα επικρατεί αναρχία. Τα ποντίκια κάνουν ό,τι θέλουν. Χορεύουν ασταμάτητα. Ολημερίς κι ολονυχτίς. Μέσα στα ντουλάπια, κάτω από το κρεβάτι, εκεί που φυλάει το φαγητό. Ροκανίζουν, ροκανίζουν ακατάπαυστα. Νομίζει πως θα τρελαθεί! Αν συνεχιστεί αυτό, στο τέλος θα ανέβουν στο τραπέζι και θα τρώνε από το πιάτο της, είναι τόσο ξεδιάντροπα αυτά τα ζώακια.

Ο Φερντινάν δεν προσέχει πλέον. Μόλις που την ακούει. Παραλογίζεται εντελώς, η φτωχή γυναίκα. Αυτό θα πρέπει να συμβαίνει εξαιτίας του γκαζιού. Η ιστορία της για τον ψόφιο

γάτο και τα ποντίκια που χορεύουν δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος. Την κοιτάζει που μιλάει, ρίχνει το βλέμμα του στα χέρια της. Όμορφα και ταλαιπωρημένα. Σκέφτεται πως φταίνε οι αγροτικές εργασίες, θα έπρεπε να τα φροντίζει, να βάζει κρέμα, θα τους έκανε καλό. Κι όμως, δείχνει νεότερη απ' όσο νόμιζε. Καμιά εξηταριά...

Ξαφνικά, σηκώνεται όρθια. Έκπληκτος, αναπηδά, σηκώνεται κι αυτός. Του λέει πως είναι πολύ εκνευριστικό να μιλάς στο κενό. Αλλά νιώθει καλύτερα τώρα. Ευχαριστεί για όλα, μπορεί να φύγει, εκείνη θα ξαπλώσει να ξεκουραστεί λίγο. Το γκάζι τη ζάλισε. Ο Φερντινάν κοιτάζει το ρολόι: τέσσερις και μισή, είναι νωρίς για ύπνο. Εκπλήσσεται. Του λέει πως δεν θα τον ξεπροβοδίσει, πως θα βρει εύκολα τον δρόμο μόνος του. Της απαντά ναι, κρυφογελώντας. Δεν κινδυνεύεις να χαθείς μέσα σε ένα σπίτι όπου υπάρχει μόνο ένα δωμάτιο! Χαϊδεύει το κεφάλι της σκυλίτσας. Λοιπόν, εις το επανιδείν, κυρία Μαρσελίν. Αν έχετε ανάγκη οτιδήποτε, μην διστάσετε να μου τηλεφωνήσετε. Ευχαριστώ, δεν θα παραλείψω. Σηκώνει τους ώμους, μουρμουρίζει από μέσα της: Μόλις συνδέσω το τηλέφωνο, βεβαίως...

Ενώ επιστρέφει στο αυτοκίνητο, ο Φερντινάν προσπαθεί να βάλει σε τάξη τα γεγονότα: υπάρχει αυτή η κυρία που κόντεψε να πεθάνει από ασφυξία, η οποία ζει σε αυτό το σπιτάκι, δυο βήματα από το σπίτι του, εδώ και χρόνια, θα πρέπει να αντάμωσαν άπειρες φορές, στον δρόμο, στο ταχυδρομείο, στη λαϊκή, μόλις που της μιλούσε, για τον καιρό, για το μέλι που μαζευε... Και ξαφνικά, ωπ! συναντά τον σκύλο της... τη σκυλίτσα της, τέλος πάντων... Αν όμως δεν είχε σταματήσει στον δρόμο,

πριν από λίγο, για να τη μαζέψει, τώρα θα είχε πεθάνει η κυρία Μαρσελίν! Και δεν θα είχε νοιαστεί κανείς γι' αυτό.

Σκατά.

Δεν είναι αστείο.

Μπαίνει στο αυτοκίνητο, ξεκινά. Ομολογεί πως λυπάται που δεν απάντησε στην ερώτησή της, πριν από λίγο. Δεν πειράζει, θα περάσει αύριο ή μια άλλη μέρα. Να της πει αυτό που ειλικρινά σκέπτεται για το λικέρ δαμάσκηνο. Ότι το πέτυχε πολύ, μα την πίστη μου, για πρώτη απόπειρα, κυρία Μαρσελίν. Άλλοτε, η Ανριέτ, η συγχωρεμένη η γυναίκα του, έφτιαχνε τέτοιο ποτό. Αλλά ποτέ τόσο καλό. Μάλιστα, μάλιστα, σας βεβαιώνω, ειλικρινά.

Στο σπιτάκι, η Μαρσελίν ξαπλώνει.

Την πονάει λίγο το κεφάλι της. Καταφέρνει να σκεφτεί.

Παράξενος άνθρωπος, αυτός ο Φερντινάν. Και τι φλύαρος! Δεν έβαλε γλώσσα όση ώρα ήταν εκεί, ήταν λίγο μεθυσμένος. Δεν κατάλαβε πολύ καλά όσα είπε. Η ιστορία να έρθουμε στα ίσια μας, για παράδειγμα, γιατί το είπε τη συγκεκριμένη στιγμή, μυστήριο. Θα πρέπει να έχει μεγάλη κατάθλιψη, έδειχνε ότι είχε ανάγκη να ανοίξει την καρδιά του. Λίγο ενοχλητικός, αλλά τουλάχιστον τον άκουσε. Εν πάση περιπτώσει, ήταν ευγενικό να της φέρει πίσω τη σκυλίτσα. Θα πρέπει να τον ευχαριστήσει, την επόμενη φορά. Ένα βάζο μέλι, ίσως, αν του αρέσει. Και πάνω σε αυτό, της έρχονται ξαφνικά αναμνήσεις. Θυμάται τη γυναίκα του κυρίου. Πωπω... καθόλου συμπαθητική! Απαίσια, μάλιστα. Ήταν στην αρχή, όταν δεν ήξερε τίποτα και κανέναν. Τα ζώα πεινούσαν, το ίδιο κι εκείνη. Πήρε ό,τι

βρήκε στον λαχανόκηπο. Και φυσικά στη συνέχεια άρχισε να τον καλλιεργεί. Για να μπορέσει να συνεχίσει να τρέφεται και πιθανώς να κερδίσει κάτι. Αυτό, μέχρι να δει τι θα κάνει στη συνέχεια. Εντάξει. Παρά τις προσπάθειές της, η πρώτη χρονιά ήταν μεγάλη αποτυχία. Όταν ωρίμασαν τα καρότα της, δεν ξεπερνούσαν σε μέγεθος τα ραπανάκια, και τα κρεμμύδια της τα κοκκάρια! Και κάθε εβδομάδα, η κυρία Ανριέτ κατέφθανε, στεκόταν μπροστά στον πάγκο της στη λαϊκή και κοίταζε τα προϊόντα της με ελαφρώς αηδιασμένο ύφος. Την επόμενη χρονιά τα πράγματα βελτιώθηκαν. Τα καρότα άρχισαν να μοιάζουν με καρότα, τα πράσα να ξεπερνούν το μέγεθος ενός στυλό. Και η Ανριέτ είχε αρχίσει να αγοράζει λίγα πράγματα, κάτι από δω, κάτι από κει, αλλά δίνοντας κάθε φορά την εντύπωση ότι κάνει ελεημοσύνη. Θα της άρεσε να μπορούσε να την ξαποστείλει. Αλλά δεν ήταν σε θέση. Στ' αλήθεια, την είχε μισήσει εκείνη τη γυναίκα.

Και ομολογεί ότι τα ζευγάρια παραμένουν ένα αίνιγμα. Και σίγουρα ο δικός της γάμος, επίσης. Δεν επιθυμεί ιδιαιτέρως να το σκέφτεται αυτό. Είναι τόσο μακριά, κάπως σαν να συνέβη σε μιαν άλλη ζωή. Αλλά αυτοί οι δυο τέλος πάντων... η Ανριέτ κι ο Φερντινάν, χωρίς να τους έχει γνωρίσει καλά, αναρωτιέται πώς μπόρεσαν να ζήσουν μαζί μια ζωή όντας τόσο αταίριαστοι. Πώς τα κατάφεραν και δεν έφυγαν τρέχοντας καθένας από την πλευρά του μόλις έσβησε η φλόγα του πάθους; Καλώς, δεν ενδιαφέρει και πολύ. Εν πάση περιπτώσει, εκείνος δίνει, a priori, την εντύπωση ότι είναι διαφορετικός. Με ένα παρουσιαστικό λίγο άκαμπτο, λίγο αποστασιοποιημένο, δεν δείχνει κακός. Με το τεράστιο τραύμα που του καλύπτει το

στήθος και που τόσο προσπαθεί να κρύψει, είναι αρκετά συγκινητικός. Όταν μιλά για τα εγγόνια του, φαίνεται καθαρά πως του λείπουν, δεν έχει ακόμη συνηθίσει την αναχώρησή τους. Θα πρέπει να ήταν σοκ γι' αυτόν να βρεθεί μόνος σε μια μεγάλη άδεια φάρμα.

Κακόμοιρε γέρο.

Είναι θλιβερό.

Όταν έπεσε η νύχτα, η Μαρσελίν σηκώθηκε. Ο πονοκέφαλος τής είχε περάσει. Άρχισε να εξετάζει τον σωλήνα του γκαζιού που είχαν φάει τα ποντίκια. Είχε απομείνει αρκετό μήκος. Μπόρεσε να τον επισκευάσει κι έβαλε να μαγειρέψει σούπα.

Πρωινό δώρο

Ξυπνώντας την επομένη το πρωί, ο Φερντινάν φώναξε Να πάρει η ευχή! Εδώ και λίγο καιρό έκανε μεγάλες προσπάθειες να βελτιώσει το λεξιλόγιό του. Όστε να μην έχει πλέον πάτημα η νύφη του, η Μιρέιγ, και τον εμποδίζει να βλέπει τα εγγόνια του. Επομένως, φώναξε Να πάρει η ευχή! για να μην χρησιμοποιήσει τη λέξη «σκατά» όταν διαπίστωσε πως έβρεξε τα σε-ντόνια του. Προφανώς, θα πρέπει να είχε δει το ίδιο όνειρο με τις τρεις προηγούμενες νύχτες. Εκείνο που κολυμπά σαν ψάρι σε γαλάζια και ζεστά νερά με μια παρέα δελφίνια. Τα μοναδικά που είχε δει ποτέ, ήταν στην τηλεόραση, σε ντοκυμαντέρ με ζώα ή στις εκπομπές τύπου θάλασσα! Και σαν να μην έφτανε αυτό. Λίγο ζαβλακωμένος ακόμη όπως κάθε πρωί, ψηλάφισε με το αριστερό πόδι του γύρω από το κρεβάτι προς ανεύρεση της παντόφλας του. Όταν επιτέλους τα δάχτυλά του ακούμπησαν κάτι μαλακό και χλιαρό, αυτομάτως σηκώθηκε για να τη φορέσει. Και φώναξε Σκατά κι απόσκατα! Τώρα όμως, είχε κάπως το δικαίωμα, είχε πατήσει ένα πτώμα! Το καθημερινό ποντίκι, δώρο από τη γάτα του. Για να ακριβολογούμε, το γατάκι των λατρεμένων εγγονών του. Καθώς η Μιρέιγ δήλωσε αλλεργική στις τρίχες του μόλις δύο μέρες προτού μετα-

κομίσουν, αναγκάστηκε να δεχτεί να το κρατήσει. Ναι, ναι, ο παππούς Φερντινάν θα ασχοληθεί με το γατάκι σας. Μην ανησυχείτε, θα το φροντίζω καλά. Και θα μπορείτε να έρχεστε να το βλέπετε όποτε θέλετε, ΟΚ; Άντε, καλοί μου Λου-Λου, μην κλαίτε, σας παρακαλώ...

Αν μπορούσε να διαλέξει, θα προτιμούσε σκύλο. Αν και είχε ορκιστεί, τρεις μήνες πριν, ότι δεν θα έπαιρνε ποτέ πια άλλον μετά τον Βελκρό. Εντελώς ηλίθιος, καθόλου υπάκουος, μέτριος φύλακας, αλλά τόσο στοργικός. Αυτό αντιστάθμιζε όλα τα υπόλοιπα. Αχ, του έλειπε το σκυλί του. Τις γάτες, απλώς, δεν τις αγαπούσε. Κατεργάρες, ύπουλες, κλέφτρες και τα συναφή. Μετά βίας ικανές να κυνηγούν ποντίκια κι αρουραίους. Κι αυτό, αν έπεφτες σε καμιά καλή. Όσο για υπακοή, ήξερες από την αρχή ότι ήταν μηδενική. Και για στοργή, όταν ήθελαν αυτές. Μπορεί να μην ήθελαν και ποτέ!

Αποτέλεσμα: το ίδιο το βράδυ της μετακόμισης, μια γούνινη μπάλα εγκαταστάθηκε στο κρεβάτι του, χωρίς να τολμά να τη διώξει, ήταν τόσο μικρό γιατί..., το δεύτερο βράδυ, κάτω από το πάπλωμα, κολλημένο κυριολεκτικά επάνω του, με το μυτάκι του μέσα στο αυτί του, εντελώς χαριτωμένο, το τέταρτο βράδυ ακόνιζε τα νύχια του στα πόδια της πολυθρόνας, χωρίς αυτό να του προκαλεί την παραμικρή ενόχληση, την παραμικρή συγκίνηση, και στο τέλος της εβδομάδας, κατέληξε να τρώει πάνω στο τραπέζι από ένα μπολ με το όνομά του. Δεν έλειπε παρά ο κρίκος για την πετσέτα ώστε να είναι όλα τέλεια!

Σε λίγο συμπληρώνονται δύο μήνες που έφυγαν, ο γιος του Ρολάν, η Μιρέιγ και τα δύο παιδιά. Που μετακόμισαν από τη

φάρμα και που ο Φερντινάν ζει μόνος του με τη γάτα. Και μερικές μέρες αναρωτιέται –λίγο έκπληκτος, ωστόσο– αν θα είχε μπορέσει να αντέξει αυτή την αναστάτωση, όλες αυτές τις λύπες, αν δεν ήταν εκεί, δίπλα του. Ο μικρός Σαμαλό.

Άλλο καταπληκτικό: οι ανατροπές που προκλήθηκαν στον χαρακτήρα του. Αυτός, ο λίγο ψυχρός, ο ανθεκτικός σαν βράχος, που τίποτα δεν κλόνιζε. Τελείωσαν αυτά. Από τη μια μέρα στην άλλη έγινε ευάλωτος. Ικανός να κλαίει για ένα τίποτα, να συγκινείται με τα πάντα. Μια μεγάλη ρωγμή στην πανοπλία του. Ή μάλλον, μια σχισμή. Που προσπαθεί με κάθε τρόπο να φράξει.

Εννοείται βεβαίως ότι δεν μιλά γι' αυτά σε κανέναν. Ποτέ δεν μπόρεσε να εκφραστεί καλά, ακόμα λιγότερο να μιλήσει για ό,τι τον ταραξεί. Θα ήταν σαν να στεκόταν γυμνός στη μεγάλη πλατεία, μια μέρα λαϊκής αγοράς. Προτιμά να τα κρατά όλα στο βάθος, καλά καταχωνιασμένα, είναι πιο απλό.

Επομένως, κανείς δεν ξέρει ότι η αναχώρηση των παιδιών και το κενό που ακολούθησε τον έκανε κομμάτια. Χρακ. Μια μεγάλη χαρακιά στο στήθος. Θα του χρειαστεί καιρός να τη γιατρέψει, αυτή. Μήνες ή χρόνια. Ίσως να μην γιατρευτεί ποτέ. Πιθανώς.

Μετά το πτώμα του ποντικιού, ξαναβρήκε την παντόφλα του κάτω από το κομοδίνο, έπιασε το μικρό πτώμα από την ουρά και πήγε να το πετάξει έξω, πάνω στον σωρό της κοπριάς.

Κι εκεί, με τις πυτζάμες, στη μέση της αυλής, με το παντελόνι ακόμη υγρό, αναρωτήθηκε πολύ σοβαρά τι έπρεπε να κάνει για να εξηγήσει στο γατάκι πόσο καλύτερα θα ήταν, ναι,

πολύ καλύτερα, αν έτρωγε αυτό που κυνηγούσε. Να σκοτώ-
νεις χωρίς σκοπό, είναι σπατάλη. Αυτό μοιάζει πολύ με ό,τι
κάνουν οι άνθρωποι. Ποιο το ενδιαφέρον; Δεν είναι καλό να
αντιγράφεις τέτοια πράγματα, γατάκι μου.

Αλλά... πώς να εξηγήσεις κάτι τέτοιο σε μια γάτα; Όταν μά-
λιστα είναι και μικρή. Μόλις τεσσάρων μηνών. Σε ανθρώπινη
ηλικία, μας κάνει επτά ετών;

Και πώς να ξέρει ότι κατάλαβε;

Όχι, τελικά, ο Φερντινάν, εδώ και λίγο καιρό δεν αναγνώ-
ριζε πλέον και πολύ τον εαυτό του. Θα προσπαθούσε να ανα-
συνταχθεί.

Στο τέλος του πρωινού, ξάνοιξε ο καιρός. Επωφελήθηκε από
το γεγονός για να κάνει μπουγάδα.

Ήταν επείγον.

Το ίδιο όνειρο τρεις νύχτες στη σειρά, δεν απέμενε παρά
ένα μόνο καθαρό σεντόνι για ρεζέρβα. Και κανένα παντελόνι
πυτζάμας.

Επί του πρακτέου. Αν μια μέρα έπρεπε να διηγηθεί σε κάποιον
αυτό που ένιωσε μετά την αναχώρηση των παιδιών, θα έλεγε
σίγουρα ότι μόλις φορτώθηκε η τελευταία βαλίτσα, μόλις δό-
θηκαν τα τελευταία φιλιά στα μικρά και ξανάκλεισε η πόρτα,
μια μεγάλη τρύπα ανοίχτηκε κάτω από τα πόδια του, μια μαύ-
ρη τρύπα, πιο βαθιά κι από πηγάδι. Κι ότι ο ίλιγγος που τον
κατέλαβε εκείνο το δευτερόλεπτο δεν τον άφησε πλέον. Από
δω και πέρα θα αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της ζωής του.
Το κατάλαβε καλά.

Αλλά είναι ελάχιστη η πιθανότητα να μιλήσει μια μέρα γι' αυτά.

Δεν είναι στον χαρακτήρα του να ξεγυμνώνεται στον οποιοδήποτε.